

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 649/2020-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľa a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou BUZINGER & PARTNERS s. r. o., Námestie Martina Benku 15, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka a konateľka Mgr. Margaréta Lukačovičová, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 17 ods. 1, čl. 38 a čl. 47 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 48 Ek 1470/2018 zo 16. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 17 ods. 1 charty, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 ods. 1 charty a práva na ochranu spotrebiteľa podľa čl. 38 charty uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 48 Ek 1470/2018 zo 16. januára 2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 48 Ek 1470/2018 vedené exekučné konanie na základe návrhu spoločnosti [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „oprávnená“), proti sťažovateľovi ako povinnému o vymoženie peňažnej sumy 800,60 € s príslušenstvom (ďalej len „exekúcia“). Exekučným titulom je uznesenie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 22 C 22/2012 z 19. marca 2018, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť oprávnenej trovky konania.

3. Sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktorý vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením sp. zn. 48 Ek 1470/2018 z 12. júna 2019 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) zamietol. Napadnutým rozhodnutím sudkyňa okresného súdu zamietla sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti rozsiahlo opisuje priebeh konania, ktoré viedlo k vydaniu exekučného titulu, poukazuje na viaceré pochybenia Okresného súdu Bratislava IV a Krajského súdu v Bratislave, ktorých rozhodnutia viedli k uloženiu povinnosti sťažovateľovi nahradiť trovy konania oprávnenej (v pôvodnom konaní žalobkyni). Formuluje námietky proti exekučnému titulu do týchto troch okruhov: 1. priznanie trov v extrémnom rozpore so zákonom, 2. porušenie základných princípov spravodlivého súdneho konania, 3. priznanie nároku na náhradu trov konania subjektu bez hmotnoprávnej legitímácie (neoprávnenej osobe). Napokon opisuje i priebeh exekučného konania a vydané rozhodnutia.

5. Podľa sťažovateľa sa okresný súd v napadnutom rozhodnutí namietanými zásadnými vadami exekučného titulu nezaoberal, resp. sa nimi odmietol zaoberať a exekučné konanie nezastavil. Odmietol preto sťažovateľovi poskytnúť súdnu ochranu. Postupoval mechanisticky a príliš formalisticky tým, že sa nezaoberal posúdením otázky, či výkon rozhodnutia vedie k zjavnej nespravodlivosti, resp. či nie je v rozpore s princípmi právneho štátu. Aj exekučný súd musí kedykoľvek počas konania prihliadať na splnenie podmienok, za ktorých je oprávnený konať a v prípade neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky (sťažovateľ ako príklad uvádza nedostatok hmotnoprávnej legitímácie) musí exekučné konanie zastaviť.

6. Okresný súd porušil princípy kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní v neprospech sťažovateľa, pretože vyjadrenie oprávnenej k návrhu na zastavenie exekúcie sťažovateľovi nedoručil na zaujatie stanoviska, hoci obsahom vyjadrenia bol ovplyvnený, ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Tým došlo aj k porušeniu rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Okresný súd mal aplikovať spomínané základné princípy spravodlivého konania, hoci sú v exekučnom konaní oslabené, nie ich

ignorovať a ich porušovaním zvýhodňovať druhého účastníka konania. Následné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (bod 13) považuje sťažovateľ za zmätočné a zjavne nesprávne (svojvoľné) v právnom posúdení veci, keďže takýmto postupom nemožno dodatočne konvalidovať predchádzajúce závažné procesné pochybenie súdu. Okresný súd tak postupoval v rozpore so základnými ústavnými princípmi demokratického materiálneho právneho štátu, so zákonom a s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít vrátane nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 3194/18 z 1. apríla 2019.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, keďže mu jeho výkonom hrozí materiálna a nemateriálna ujma (poškodenie dobrého mena a cti), vzniku závažnej ujmy možno zabrániť len odkladom vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia a exekučného titulu, odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Výkon napadnutého rozhodnutia by pre sťažovateľa znamenal výrazne väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť oprávnenej či iným osobám pri dočasnom odložení vykonateľnosti. Súčasne navrhol vydanie dočasného opatrenia, ktorým prikáže okresnému súdu a poverenému súdnemu exekútorovi, aby sa do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej zdržali vykonania exekučného titulu, a oprávnenej uloží, aby sa dočasne zdržala oprávnenia jej priznaného exekučným titulom. Sťažovateľ navrhol vyniesť nález, ktorým ústavný súd vysloví porušenie označených práv (bod 1) napadnutým rozhodnutím okresného súdu, ktorým zruší napadnuté rozhodnutie a uloží okresnému súdu povinnosť nahradiť trovy konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8.1 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10.1 Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

10.2 Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

11. Ústavný súd poznamenáva, že medzi základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom týchto práv je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

12. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

13. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musia byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom. Výklad relevantných právnych noriem nemôže byť taký formalistický, aby sa ním v konečnom dôsledku nielen zmaril účel súdnej ochrany.

14. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky

nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

15. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre týkajúcej sa práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

16. Uvedené východiská a závery sa v celom rozsahu vzťahujú aj na nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí, ktorý tvorí osobitný druh civilného procesu prislúchajúci do právomoci všeobecných súdov, ako aj ďalších orgánov verejnej moci určených osobitným zákonom (IV. ÚS 56/2012).

17. Princíp rovnosti zbraní vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. S princípom rovnosti zbraní je nerozlučne spätá kontradiktórnosť ako univerzálny právny princíp platný v celom právnom poriadku, teda aj v občianskom súdnom konaní, a súd každého druhu a stupňa ho musí plne rešpektovať. Dôvodom je fakt, že jednou z jeho hlavných funkcií je oboznámiť

účastníka konania so všetkými dokumentmi a dôkazmi, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie, a poskytnúť mu možnosti sa k nim vyjadriť. Ide predovšetkým o dôkazy, stanoviská a vyjadrenia protistrany v konaní alebo dôkaz, resp. stanovisko nezúčastneného subjektu (znalec, svedok a pod.). Tým sa účastníkovi konania garantuje právo byť vypočutý (*audiatur et altera pars*) či právo na obhajobu. Ani podľa ústavného súdu však zásada kontradiktórnosti nemá absolútny charakter, pretože existujú aj výnimky z uvedeného pravidla, kde okolnosti prípadu alebo procesnej situácie vylučujú uplatňovanie tejto zásady (napr. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 481/2012).

18. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K podmienkam konania

19. Podanie sťažovateľa je ústavnou sťažnosťou v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v rámci prípravy na predbežné prerokovanie zameranej na splnenie zákonom ustanovených podmienok konania pred ústavným súdom zistil, že ústavnú sťažnosť podala oprávnená osoba – sťažovateľ ako účastník exekučného konania na strane povinného (§ 122 zákona o ústavnom súde), v zákonnej lehote (§ 124 zákona o ústavnom súde) a návrh je prípustný (§ 55 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ je v konaní zastúpený advokátkou (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) na základe predloženého plnomocenstva výslovne udeleného na zastupovanie pred ústavným súdom. Ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti

podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všetky všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), ale neobsahuje všetky osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123 zákona o ústavnom súde).

20. S výnimkou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v ústavnej sťažnosti absentuje akékoľvek odôvodnenie v podobe relevantnej ústavnoprávnej argumentácie týkajúcej sa porušenia práv sťažovateľa uvedených v bode 1 tohto rozhodnutia. Svoju argumentáciu týkajúcu sa porušenia práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces sťažovateľ automaticky vzťahuje na ostatné články bez bližšieho objasnenia. Ústavný súd nemohol prijať paušálne vzťahnutie dostupnej sťažnostnej argumentácie na ďalšie články ústavy, dohovoru a charty bez korešpondujúceho odôvodnenia ich namietaného porušenia. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti by mali byť prispôbené namietaným porušeniam základných práv alebo slobôd. V danom prípade je sťažovateľ zastúpený advokátkou ako kvalifikovaným právnym zástupcom, no napriek tomu zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti absentuje. Sťažovateľ predovšetkým žiadnym spôsobom neodôvodnil aplikovateľnosť charty na posudzovanú vec, netvrdil vykonávanie práva Európskej únie v jeho veci a ústavný súd nespozoroval naznačenú súvislosť.

21. Za uvedenej situácie nie je možné uvažovať o výzve sťažovateľovi podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde na odstránenie uvedeného nesúladu. Úplná absencia relevantnej argumentácie je neodstrániteľným nedostatkom ústavnej sťažnosti, čo viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu v časti namietaného porušenia práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 47 ods. 2 charty, práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny, čl. 1 dodatkového protokolu, čl. 17 ods. 1 charty, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 47 ods. 1 charty a práva na ochranu spotrebiteľa podľa čl. 38 charty podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti ustanovené v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

22. Námietky, ktoré sťažovateľ vznesol proti exekučnému titulu a proti postupu súdov v základnom konaní vedúcom k jeho vydaniu, nemohli byť predmetom posúdenia ústavným súdom na základe tejto ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ toto rozhodnutie (exekučný titul) ani postup predchádzajúci jeho vydaniu nevymedzil ako predmet prieskumu do petitu tejto ústavnej sťažnosti, pričom ústavný súd je viazaný dôvodmi a rozsahom návrhu (§ 45 zákona o ústavnom súde). Všetky námietky týkajúce sa porušenia ustanovení ústavy, listiny alebo medzinárodných zmlúv nezahrnuté do petitu ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd len za podpornú súčasť argumentácie o namietanom porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Navyše ústavný súd považuje za potrebné vytknúť sťažovateľovi, že v ústavnej sťažnosti opomenul uviesť, že ústavný súd uznesením z 22. marca 2018 vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 232/2018 odmietol ako zjavne neopodstatnenú jeho sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 71/2017 z 29. novembra 2017, ktorým tento súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 22 C 22/2012 z 29. septembra 2016 o priznaní nároku na náhradu trov konania oprávnenej v rozsahu 100 %. Ide o rozhodnutie tvoriace právny základ pre exekučný titul.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím

24. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože okresný súd mu nezaobraním sa jeho zásadnými argumentmi odmietol poskytnúť súdnu ochranu, postupoval „mechanisticky“ a príliš formalisticky, v rozpore s princípmi materiálneho právneho štátu, so zákonmi [Exekučný poriadok a Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a zároveň porušil princíp kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní.

25. Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a z relevantnej časti jeho odôvodnenia zistil, že okresný súd zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka ako nedôvodnú, keďže neobsahovala dôvody, pre ktoré by malo byť uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušené alebo zmenené. Konštatoval, že exekúcia prebieha na základe exekučného titulu, a to uznesenia Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 22 C 22/2012 z 19. marca 2018 (v spojení s uznesením z 13. júna 2018), ktoré je právoplatné a vykonateľné. Nezistil prítomnosť skutočností spôsobujúcich zánik exekučného titulu alebo neprípustnosť exekúcie. Otázku aktívnej legitímácie považoval za vyriešenú v základnom konaní a v exekučnom konaní a deklaroval nemožnosť jej posudzovania (v zmysle posudzovania jej nedostatku v základnom konaní) v exekučnom konaní. Ani v judikatúre súdov, na ktorú sťažovateľ odkazoval, okresný súd nevidel dôvod na existenciu oprávnenia zaoberať sa aktívnou legitímáciou účastníkov konania v základnom konaní a možného naprávania pochybení. Účastníctvo v exekučnom konaní je podľa okresného súdu potrebné vnímať procesnoprávne, súd môže iba skúmať, či osoba, ktorá podala návrh na vykonanie exekúcie, má spôsobilosť byť účastníkom konania a či je oprávnenou osobou z exekučného titulu. Ďalej poukázal na správny záver vyššieho súdneho úradníka o procesnej subjektivite a spôsobilosti oprávnenej na podanie návrhu na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi. Okresný súd pripomenul, že návrh na zastavenie exekúcie nie je opravným prostriedkom a mal by smerovať proti exekúcii. Upriamil pozornosť na nevyužitie tejto námietky sťažovateľom v základnom konaní.

25.1 Vo vzťahu k námietke nedostatočného odôvodnenia okresný súd podotkol, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka obsahuje riadne vyjadrenie sa k všetkým podstatným skutočnostiam. Okresný súd nespozoroval zníženie úrovne rozhodnutia alebo jeho arbitrárnosť v osvojení argumentácie protistrany a v nesplnení predstáv niektorého z účastníkov konania.

25.2 Okresný súd opätovne preskúmal aj splnenie podmienok konania a zistil, že exekúcia prebieha na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorý nebol v ďalšom konaní zrušený. Nemal pochybnosti o formálnej a materiálnej vykonateľnosti a exekúciu považoval za prebiehajúcu v súlade so zákonom. Ostatné tvrdenia sťažovateľa neposúdil za dôležité a majúce rozhodujúci význam pre rozhodnutie.

26. Podstatnú časť argumentácie sťažovateľa predstavuje námietka nedostatku aktívnej legitímácie oprávnenej v základnom konaní. Na túto námietku sťažovateľ dostal postačujúcu odpoveď v uznesení vyššieho súdneho úradníka, ako aj v napadnutom rozhodnutí. V spôsobe, ako sa s ňou okresný súd vysporiadal, ústavný súd nevidí prílišný formalizmus alebo bezduché uplatňovanie zákona. Ak okresný súd nevidel v okolnostiach posudzovanej veci možnosť zaoberať sa touto námietkou sťažovateľa v exekučnom konaní, jeho úvaha spočíva v ústavne súladnom výklade relevantnej právnej úpravy upravujúcej dôvody na zastavenie exekúcie [§ 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku], resp. právnej úpravy procesných podmienok konania podľa Civilného sporového poriadku.

27. Argumentácia okresného súdu v závere o nemožnosti exekučného súdu skúmať a prehodnocovať vecnú správnosť exekučného titulu nevybočuje z rozhodovacej praxe všeobecných súdov ani sa nevzdáva od názorov právnej náuky.

28. Na doplnenie ústavný súd uvádza, že exekučný súd primárne vo fáze posudzovania návrhu na vykonanie exekúcie skúma, či návrh má všetky náležitosti, či je k nemu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené procesné podmienky konania podľa § 161 CSP. Podanie návrhu na zastavenie exekúcie povinným je jedným zo spôsobov jeho procesnej obrany v exekučnom konaní, dochádza tak k vyvolaniu sporu, o ktorom rozhodne súd. Okruh prípustných námietok je vzhľadom na štádium konania zúžený, v zásade nemôže ísť o námietky proti vecnej správnosti exekučného titulu, ale malo by ísť o skutočnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu. Na ich základe môže dôjsť aj k opakovanému prevereniu splnenia materiálnej a formálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Vo výnimočných prípadoch je možné úspešne argumentovať aj nedostatkom právomoci orgánu, ktorý vydal (nulitný) exekučný titul alebo skutočnosťami týkajúcimi sa exekučného titulu, pre ktoré sa exekúcia nemala vôbec začať. Povinný môže v návrhu na zastavenie exekúcie relevantne namietat', že oprávnený alebo povinný (uvedený v poverení) nie sú hmotnoprávne legitimovaní.

28.1 Hmotnoprávna legitímácia svedčí osobám uvedeným v exekučnom titule alebo ich právnym nástupcom. Právne nástupníctvo môže nastať z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie. Exekučný súd potom skutkovo a právne vyhodnotí tvrdenia, ktorými povinný popiera, že nastala právna skutočnosť, z ktorej sa vyvodzuje prechod alebo prevod práva či povinnosti z osoby označenej v exekučnom titule na účastníka exekučného konania. Ak exekučný súd dospeje k záveru, že nie je zhoda medzi účastníkmi exekučného konania (osobami označenými v poverení, resp. v dodatku k povereniu) a osobami hmotnoprávne legitímovanými z exekučného titulu, exekúciu zastaví, prípadne zastaví sčasti (ŠTEVČEK, M., KOTRECOVÁ, A., TOMAŠOVIČ, M., MOLNÁR, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018, s. 346 – 366.).

29. Sťažovateľove argumenty o nedostatku aktívnej legitímácie oprávnenej v základnom konaní zjavne vybočujú zo zákonného rámca prípustných námietok v exekučnom konaní. V podaniach pred okresným súdom, ale aj v ústavnej sťažnosti sa v argumentácii sťažovateľa opakovane vyskytuje nesprávne stotožňovanie procesnej podmienky s hmotnoprávnou legitímáciou, na ktorom mylne zakladá dôvodnosť svojich podaní. V tejto časti námietok nemožno závery napadnutého rozhodnutia považovať za svojvoľné, príliš formalistické alebo bez akejkolvek opory v platnom práve. Sťažovateľom citovaný záver z nálezu Ústavného súdu Českej republiky (bod 6) nie je v okolnostiach tejto veci vôbec použiteľný. Odhliadnuc od toho, že ide o rozhodnutie súdu iného štátu, bola predmetom posúdenia skutkovo výrazne odlišná vec [priznanie zmluvného úroku z omeškania z pôžičky v neústavnej výške 1 % denne (spolu malo ísť o sumu vyše 900 000 Kč), čo založilo zásadnú vadu exekučného titulu a výnimočný prípad prieskumu exekučným súdom]. Naproti tomu vo veci sťažovateľa malo podľa neho dôjsť k priznaniu náhrady trov zastaveného konania vo výške 800,60 € osobe, ktorá nebola aktívne legitímovaná. Svoju námietku o zásadných vadách exekučného titulu odôvodňujúcich jeho vecný prieskum v exekučnom konaní vzniesol sťažovateľ až v ústavnej sťažnosti. Pred okresným súdom takúto námietku nevzniesol. Ústavný súd poukazuje aj na odmietnutie ústavnej sťažnosti opísané v bode 23, ktorá smerovala proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania predstavujúcim podklad pre uznesenie vyššieho súdneho úradníka (o výške trov konania) a aj napadnuté rozhodnutie.

30. Ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie je osobitným druhom civilného súdneho konania, v ktorom všeobecný súd už nerozhoduje o sporných nárokoch účastníkov, ale v rámci svojich rozhodovacích právomocí len posudzuje splnenie podmienok pre nútený výkon exekučného titulu, ktorým bolo v danom prípade právoplatné súdne rozhodnutie o povinnosti uloženej sťažovateľovi vydané v sporovom konaní spravujúcom sa zásadou kontradiktórnosti a rovnosti zbraní účastníkov. Zásada kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní je v exekučnom konaní ako nesporovom konaní značne oslabená, a to osobitne, ak exekučný súd nevykonáva žiadne dôkazy a nezisťuje žiadne nové skutočnosti (m. m. I. ÚS 284/2016, IV. ÚS 20/2019).

31. K námietke sťažovateľa o porušení princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ústavný súd uvádza, že na ňu sťažovateľ dostal v napadnutom rozhodnutí odpoveď v bode 13, kde okresný súd stručne uviedol, prečo nepovažoval nedoručenie vyjadrenia oprávnenej k návrhu na zastavenie exekúcie povinnému za taký nedostatok, ktorý by odôvodňoval zrušenie napadnutého rozhodnutia. Za dostačujúce považoval, že predmetné vyjadrenie bolo súčasťou uznesenia vyššieho súdneho úradníka, ktoré bolo sťažovateľovi doručené. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka využil možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu oprávnenej.

32. Ústavný súd považuje toto odôvodnenie postupu okresného súdu za dostatočne zrozumiteľné a ústavne konformné. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka v bode 5 skutočne obsahuje podrobný opis vyjadrenia oprávnenej, z ktorého sú zrejmé jej argumenty. O tom, že sa s nimi sťažovateľ oboznámil, svedčí napokon i jeho samotná sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, ktorá obsahuje polemiku s argumentáciou oprávnenej. Sťažovateľ preto dostal a aj využil možnosť reagovať na vyjadrenie oprávnenej k jeho návrhu na zastavenie konania, ako konštatuje okresný súd v bode 13 napadnutého rozhodnutia. V sťažnostnom konaní sa sťažovateľ vyjadril aj k vyjadreniu oprávnenej k jeho sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Akékoľvek možné porušenie práva na spravodlivý proces bolo nasledujúcim postupom okresného súdu zhojené, ako sa správne uvádza v napadnutom rozhodnutí. Namietané rozhodnutie preto v tomto prípade rozumne a legitímne nemožno dávať do súvislosti s porušením práva na kontradiktórne konanie a na rovnosť zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces. Táto sťažovateľova námietka

navyše svojím obsahom a povahou smeruje proti postupu okresného súdu pred vydaním uznesenia vyššieho súdneho úradníka z 12. júna 2019. Preskúmanie takého postupu patrilo do právomoci okresného súdu v konaní o sťažnosti (ktoré aj prebehlo), ktorá predstavuje v tomto prípade účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa.

33. Ústavný súd po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil, že by sa okresný súd s podanou sťažnosťou sťažovateľa vysporiadal nedostatočne. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia sú zrejmé jasné, konkrétne a zrozumiteľné dôvody, na základe ktorých okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú podľa § 250 ods. 1 CSP. Napadnuté uznesenie nevykazuje žiadne známky prílišného formalizmu či mechanickej aplikácie práva a nie je možné prisvedčiť ani tvrdeniu sťažovateľa o odmietnutí poskytnutia súdnej ochrany zo strany okresného súdu. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má na prejednávajúcu vec odlišný názor, bez ďalšieho neznamená porušenie jeho označeného práva.

34. Pretože ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

35. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti vrátane návrhu na vydanie dočasného opatrenia a odloženia vykonateľnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu